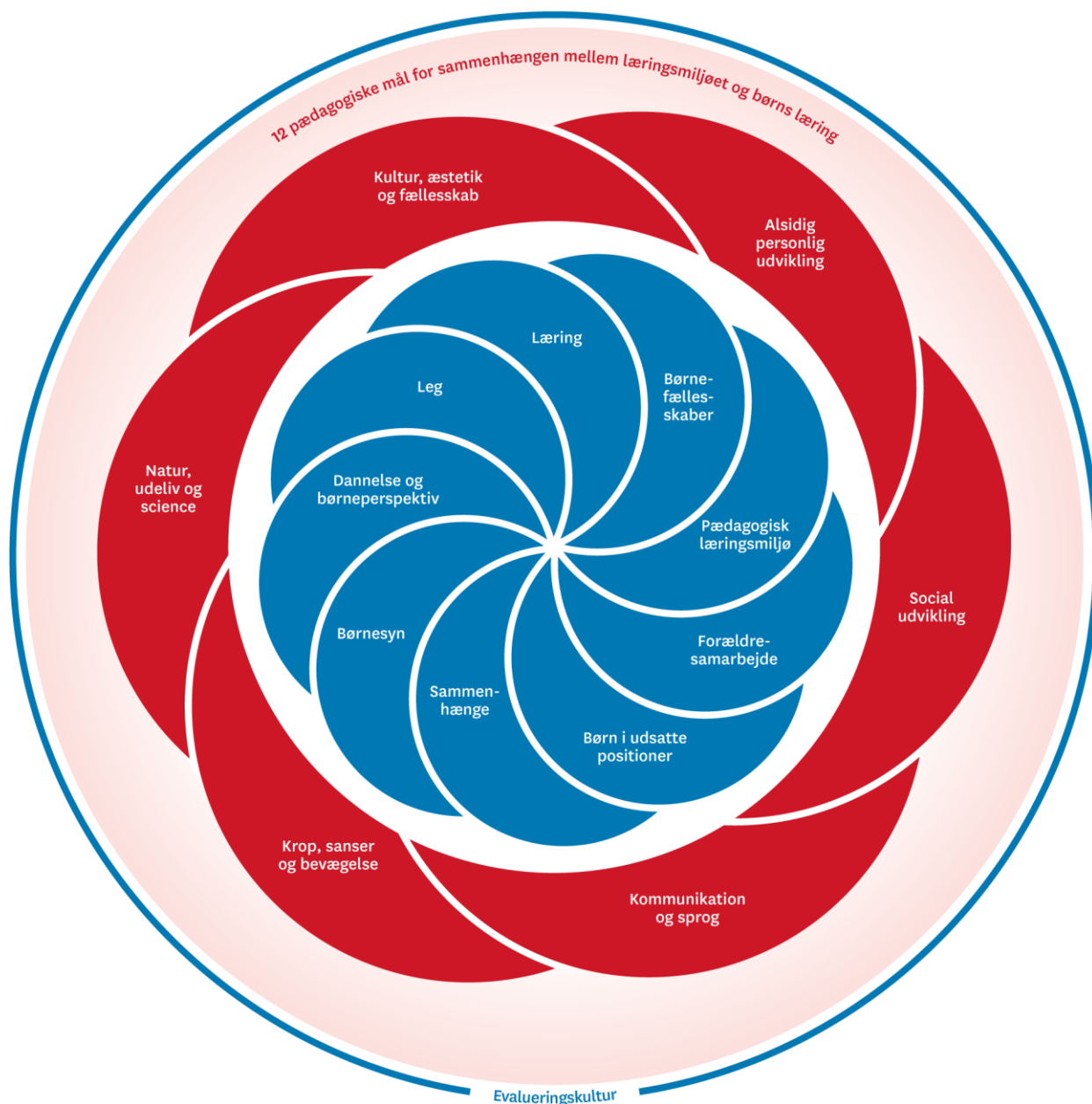

Pædagogisk læreplan for Børnehuset ABC 2023-2024

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgø-

relse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Børnehuset ABC er placeret i Hedehusene, tæt op ad naturskønne områder. Børnehuset er én institution fordelt på to matrikler, henholdsvis ét vuggestuehus og ét børnehave hus. De to huse bliver forenet af en stor legeplads. I hvert hus, er der tre stuer. I vuggestuen er alle tre stuers børn 0 til 3 år, i børnehaven er der to stuer i alderen ca. 3-4 år og én stue med førskolebørnene.

Vi er et hus som indeholder mange forskellige kulturer, hvilket gør os til dem vi er. Hertil lægger vi vægt på nærvær og god dialog med forældrene. Vi kigger på det enkelte barn og støtter barnet hvor dette har behov. Sprogarbejdet er ligeledes en stor del af vores arbejde, for at støtte børnene bedst muligt til deres vej videre i skole og SFO.

Vores børnehus er også en del af Klynge G, som består af Børnehuset Solhøj, Sateliten, Børnehuset Universet og Børnehuset Trille Tumble. Som Klynge har vi et tæt samarbejde på tværs, vi bestræber os på at besøge hinanden så ofte det er muligt. Vi mødes også til fælles dage, hvor vi har fælles aktiviteter. Her har vi vores faglige fyrtårne der understøtter dette arbejde.

I ABC vil du blive mødet af personaler som har været i huset i rigtig mange år men også en del nye kræfter som er nysgerrig på det pædagogiske arbejde, og klar på at videreudvikling abc. Vi stræber at være så meget sammen som muligt på tværs af husene, hvilket også ud spejler sig i børnenes lette overgange fra vuggestue og børnehaven.

Hos os vil I møde kompetente personaler med forskellige års erfaring. I vil opleve at vi er fælles omkring aktiviteter, og om eftermiddagen vil lågen som oftest være åben mellem de to matrikler, for at skabe samhørighed og kendskab til hinanden for børnene. Vi er også en personalegruppe der er startet om med arbejdet ud fra LAHOPL og aktionslæringsmodellen, derfor er evalueringskultur en del af vores hverdag.

Pædagogisk grundlag

"Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag. Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark."

De centrale elementer er:

- **Børnesyn** - At være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv** - Børn uanset alder skal høres og tages alvorligt, som et led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg** - Denne er værdifuld, og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring** - Er gennemgående hele dagen og i alt hvad vi foretager os. Det skal bl.a. gennem leg, aktiviteter, legerelationer og i udforskning af naturen.
- **Børnefællesskaber** - Disse opstår gennem leg, læring og dannelse. Ved at vi laver aktiviteter sammen, inviterer vores kammerat med ind i den og hjælper hinanden på vej.
- **Pædagogisk læringsmiljø** - Udgangspunktet for arbejdet med børns læring, trivsel og udvikling, sker med et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø, hvori de voksne er nærværende.
- **Forældresamarbejde** - Bygger på en fælles interesse om at støtte og styrke barnets trivsel, udvikling og læring.
- **Børn i udsatte positioner** - Alle børn skal støttes til udfordring, og ligeledes opleve mestring i deres hverdag, lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen** – Handler om at understøtte barnets sociale kompetencer og tro på egne evner, herunder deres nysgerrighed på skolelivet og den verden som omgiver dem.

"Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud. Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre." Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

- **Børnesyn** – Vores børnesyn tager udgangspunkt i at det at være barn, har værdi i sig selv. At børn udvikler sig i forskelligt tempo og vi alle har ret til at være forskellige. At børn ses som kompetente og selvstændige individer, som har brug for omsorg, udfordring, positive forventninger og tillid fra os voksne.
- **Dannelse og børneperspektiv** – Handler for os om at læring sker på et dybere niveau, hvor barnet forankrer værdier og viden i egen personlighed, også omkring den verden som omgiver dem. Hertil inviterer vi børnene til at være med i skabelsen af egen læring og demokratiske sammenhænge.
- **Leg** – Er en måde at være i verden på. Det er en måde hvorpå verden udforskes, udfoldes og udfordres. Med afsæt i børnenes egen interesse, går vi på opdagelse dagen igennem med leg, gennem denne får vi erfaringer med egen krop og følelser, men også med andres.
- **Læring** – Med en legende tilgang til læring, udfoldes børnenes interesse, undren og nysgerrighed. Vi lærer ved at udforske med krop og sanser, stille spørgsmålstejn og søge svar sammen. Gennem kommunikation og samspil oplever vi nyt, og her kan vi bidrage til at udvide hinandens forståelse og viden.
- **Børnefællesskaber** – Dagtilbuddet er et fællesskab i sig selv, her mødes børnene og skaber et socialt rum. Gennem dette sociale rum lærer og udvikler vi os. I børnefællesskaberne opstår leg, dannelse og læring ligeledes. Her opdages relationer og venskaber, det sker spejling af hinanden og vi oplever at få en følelse af at høre til.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Gennem dagen hos os, vil børnene blive mødt af kompetente og nærværende voksne, som er interesseret i at udforske deres verden. Sammen går vi på opdagelse i lege både i de indendørs læringsmiljøer på stuerne, men også i uderummets store potentiale. Vi går fx på opdagelse på legepladsen for at finde dyr, pinde eller andet, andre dage tager vi på tur ud for at se på bondegårdsdyr, hvordan en skole ser ud etc.

I løbet af dagen vil der være mulighed for at gå på besøg på andre stuer og udforske deres læringsmiljøer. Dagen er ligeledes præget af genkendelighed igennem struktur og rutiner, igennem dette skaber vi voksne rammen for dagen, og børnene fylder rammerne ud.

Igennem en dag hos os, vil der være refleksion om hvorvidt læringsmiljøerne skal tilpasses for at ramme målgruppen bedre, om der skal laves små justeringer så et læringsmiljø fungerer bedre. Og vigtigst af at følger vi børnenes spor i læringsmiljøerne, da de er vores rettesnor.

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Hos os er det vigtigt at samarbejdet med forældre er til stede dagligt. Vi kommunikerer ved aflevering og afhentning, omkring det enkelte barn, det kan være søvn, madindtag, humør etc.

Vi udsender opslag gennem Aula omkring dagen/ugen, så der herigennem er en mulighed for samtale derhjemme omkring livet i dagtilbuddet.

Én gang årligt er der forældremøde for hele institutionen, hvor man også mødes med den respektive stue ens barn går på. Her fortælles om arbejdet på stuen, ugens gang, hvad er godt at huske til den pågældende årstid, regler og andet.

Derudover inviteres forældre også til individuelle samtaler en gang om året. Hvor fokuset er barnets trivsel og udvikling, og den sproglige udvikling.

Der inviteres ligeledes til individuelle samtaler ved behov.

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

I Børnehuset ABC arbejder vi først og fremmest med inklusion – dette gør vi ved at sørge for at børn indgår i fælles aktiviteter på deres eget niveau. Vi tilpasser os det enkelte barn, og dets initiativer og sørger for, at rammen i henholdsvis vuggestue og børnehave tilpasses hele gruppen, således undgår eksklusion af børn.

I den daglige praksis, arbejder vi anerkendende og rutine præget, herunder bruges piktogrammer også i hele huset. Vi fremhæver børnenes stærke sider, og søger for at benævne og besvare deres invitationer gennem dagen. Der tales positivt op omkring alle børn, og alle børn guides på vej til hvordan man hjælper sine kammerater på vej. Derfor befinder vi os som voksne hele tiden i en guidende og understøttende rolle, for at sikre den bedste trivsel og udvikling, specielt for børnene i udsatte positioner.

Når børn befinder sig i en udsat position, sørger vi for løbende at holde møder med forældrene. Her kan vi vejlede og guide til støtten i hjemmet. Vi søger også selv hjælp og guide fra vores tværprofessionelle samarbejdspartnere herunder indsatspædagoger, psykologer, pædagogiske vejledere og pædagogiske konsulenter som vi har ansat i kommunen, hvis der skulle være et behov for dette.

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

Vi arbejder med at styrke børnenes sociale relationer, udvikling og trivsel. Der arbejdes med overbegreber, og tilføjes nye kategorier i deres ordforråd, herunder også tal og bogstaver. Vi øver at holde samling og komme op foran de andre børn, altså være i centrum. Der arbejdes med flere gruppeaktiviteter og fælleslege hvor samarbejde er i højsæde. Børnenes læring er en social proces, hvor børnehave og skole gensidigt og i samarbejde understøtter dette med det fællesmål at skabe kontinuitet og sammenhæng i børnenes liv.

Undervejs tager på flere ture ud af huset til henholdsvis charlottebakken, boldbanen, Hedeland og til Læringshuset, vi mødes også med de andre børnehavegrupper i Klynge G, og skaber her et bånd mellem børnene forinden skolestart. Vi understøtter også med sværere aktiviteter for at udfordre børnene og hjælper dem på vej til mere selvhjulpenhed, da de i skole skal mestre at fx tage tøj af og på selv, finde ting frem selv etc.

Der er tæt samarbejde med Læringshuset som er vores distrikt skole. Samarbejdet med Læringshuset er hvor de deltager på vores forældremøde, personalet kommer på besøg hos os og omvendt. Det er vigtigt for os at klæde børnene bedst muligt på til når de starter i sfo/skole.

Vi udarbejder pt ”her er jeg i fællesskabet” som er et redskab som vi i abc udfylder og barnet får med videre i sfo til en god overgang.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

I vores hverdag anvender vi områderne omkring institutionen. Herved besøger vi de lokale legepladser, Læringshuset område, hilser på plejehjemets beboer, Nærheden og Hedehusene by. Vi tager også på tur til Roskilde, Tåstrup og Albertslund i tog, bus eller på cykler. Her besøger vi dyregårde, parker og deltager i kulturelle oplevelser.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Vi arbejder med rum i rummet. Her laver vi forskellige læringsmiljøer som understøtter børnenes læring, trivsel og interesseområder. Der findes forskellige læringsmiljøer på alle stuer, og børnene har mulighed for at gå på besøg på stuerne og være i deres. Vi sørger for at der er mulighed for stille lege, vilde lege, æstetiske processer, sanselse og mærke egen krop.

Hos os er det vigtigt at børnene er med til at sætte et præg på huset, derfor deltager de i at lave udsmykning og kreationer, som pryder stuerne og huset.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

I Børnehuset ABC lægger vi stor vægt på at børnene udvikler et grundlæggende identitetsfundament, som de kan møde verden med. Et godt selvværd og et positivt selvbillede, har stor betydning for hvordan de kan møde og håndtere fremtidige udfordringer i livet. Derfor følger vi børnenes spor og sætter os selv som rollemodeller; klar til at guide og vejlede børnene, samt være nærværende.

Vi er aktive deltagere i både børneinitierede lege og i voksenstyrede aktiviteter. Når vi går med på børnenes initiativer, påtænker vi hvor vores positionering er (går foran, ved siden ad og går bag barnet) for at støtte det enkelte barn i deres lege- og sociale relationer. Vi understøtter den alsidige personlige udvikling, samt støtter børnene i at kende egne og andres grænser.

Vi arbejder med anerkendende pædagogik, hvori vi tager udgangspunkt i hvert barns nærmeste udviklingszone. Det betyder at vi undervejs tilpasser os det enkelte barns behov og styrker, for således at støtte dem i det omfang de har behov for, for at føle udfordring nok til at mestre og få en oplevelse af succes – dette ved vi styrker selvværdet og selvtilliden.

Vi er bevidste om at fremhæve og italesætte børnene positivt, både overfor dem selv og overfor hinanden. Dermed understøtter vi, at børnene kan skabe nogle gode relationer til andre børn og voksne, da et positivt selvsyn er grundstenen for barnets sociale liv.

I voksenstyrede aktiviteter, bruger vi kompetencer fra hele børnegruppen. Vi lader børnenes forskelligheder og styrker træde frem, samt opmuntre dem til at være deltagende i fællesskabet, men vi lader dem også træde ud i en observerende rolle, hvis de har behov for dette, da læring også fremtræder ved observation.

Vi mener, at den alsidige personlige udvikling er grundfundamentet til de øvrige pædagogiske temaer, som er i den pædagogiske læreplan. Alsidig personlig udvikling ligger en grobund for læring og udvikling i et bredt spektrum. Derfor vægter vi børnenes alsidige personlige udvikling højt

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

I vores arbejde med social udvikling prioriterer vi at dele børnene i mindre grupper dagligt. Dette for at kunne styrke de sociale interaktioner og samspil som byder sig, når der er mere ro til fordybelse. Her er også mulighed for at få nye relationer.

I de små grupper arbejdes der med det enkelte barns udviklingspotentialer, nuværende og nye legerelationer. Vi kigger hele tiden på det enkelte barn, men også gruppens behov og tilpasser os efter dette.

Når der på stuerne holdes samlinger, er der fokus på at opleve at høre til, og være en del af fællesskabet. Der vil være mulighed for at fortælle om sin dag/weekend/ferie eller andet relevant for barnet. Her øver de øvrige børn sig på at vente på tur, lytte efter og give plads til det barn som er i fokus.

Vi lægger vægt på at alle børn, skal føle sig set og hørt, at der gives plads til ens mening og muligheden for at hjælpe andre børn som måtte have behov for hjælp.

Det er vigtigt at vi som voksne er nærværende og opmærksomme på hvilke behov der er i de forskellige legerelationer, og understøtter herefter. Dertil kan vi forslå legeaftaler uden for dagtilbuddet hvis dette ikke allerede er i gang.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Sprog og kommunikation en naturlig del af vores arbejde. For at skabe et godt sprog- og læringsmiljø er det vigtigt med nære og trygge relationer til børn og voksne.

Børn skal have mulighed for at blive set og hørt, og få lyst/mod til at øve sig i sproget med hinanden og os som voksne.

I de små grupper i hverdagen arbejdes der med højtlesning, sange og æstetiske læreprocesser sammen. Her er der mulighed for at være mere sprogligt aktiv og få en tæt kommunikation med børn og voksne.

Sprog er en gave, og en kompetence som tilegnes i samspil med nærværende børn og voksne. Vi som voksne er sproglig rollemodeller, når vi sætter ord vores egne og barnets handlinger og følelser hjælper vi barnet til at forstå den verden som omgiver dem. Undervejs er vi opmærksomme på den nonverbale kommunikation, initiativer og responder på det.

Der øves at indgå i dialog med andre og turtagninger i samtalens struktur. Det er derfor vigtigt at vi giver tid til respons fra barnet, fx når det lille barn pludrer, kan vi gentage lydene og afvente barnets reaktion.

Her kan nævnes samlings, hvori der gives plads til hinanden, have opmærksomhed på den som taler, afvente og give en respons hertil, måske selv få mod til at være den som taler foran gruppen.

Tilrettelæggelsen af vores aktiviteter som skal understøtte den sproglige udvikling kan bl.a. indeholde sange, sanglege, fagtelege, rim og remser, højtlesning, benævnelse af det som er foran os, i rummet eller udenfor. Her bliver børnene præsenteret for nye ord og ting i omgivelserne.

Når barnet lærer at mestre sprog og at kommunikere hensigtsmæssigt, giver det mulighed for at udtrykke egne meninger og holdninger i samspil med andre mennesker.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relations dannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Vi lærer hele livet med kroppen som base, derfor er det for os vigtigt at børnene mestre egen krop, udforsker med deres sanser, udfolder kroppen med nye bevægelser. Vi arbejder derfor også gennem dagen med kroppen, nogle dage i kun kropslige aktiviteter og andre dage hvor kroppen ikke er hovedfokusset, men vi kan ikke undgå at kroppen følger med, derfor er den altid i fokus.

Med bevægelse lærer børnene deres egne grænser at kende, finder mod til at prøve nye udfordringer, derfor kan de også bevæge sig længere ud i egen komfort zone. Sanserne er også i spil gennem dagen, vi smager på ny mad, lytter på hinanden, ser hvad der sker omkring os, mærke underlaget og legetøjet i vores hænder, lugter til regnen eller maden som serveres. Vi laver også rytmikforløb, her har vi fokus på at bruge hele kroppen gennem sanglege med fagter, kropslige lege og forhindringsbaner. Derfor kan man sige at vi bruger kroppen hele dagen. Men alle disse sanseindtryk er også en base for børnenes læring, her skaber de erfaringer som de kan tage med videre i livet.

På vores legeplads vil man også kunne se at vi skaber læringsmiljøer sammen med børnene. Vi planter og sår forskellige ting, som vi ser voksne, vander og passer på. Således skaber vi nysgerrighed og udfoldelse af sanserne, vi eksperimenterer også, sår karse, får sommerfugle larver etc. Her understøtter vi forløbene med LAHOPL og aktionslæring.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Gennem mødet med naturen, kan vi eksperimentere med hvad denne kan byde på. Når vi går på tur ud af huset, vil vi møde dyr, forhindringer af forskellige materialer, bakker som går op og ned. Vi bruger området omkring vores institution i høj grad, vi besøger den gamle Charlotteskole, Charlottebakken, Nærheden og Hedeland. Vi både cykler og går, når vi skal ud af huset.

Vores nærområde byder på mange forskellige muligheder indenfor natur, hvilket vi udnytter, der er bålhuse, shelters, søer etc. I en kort distance fra huset.

På vores legeplads vil man møde græs, fliser og gummiunderlag, gynger, bakker, legehuse, hængeskøjter, kanter man kan gå på line på, sandkasser, ”grus grave område”, mulighed for vand på legepladsen, trampolin og meget mere. Alt for at udfordre krop og sind for børnene.

Vi eksperimenterer med vand, sand, finder dyr, graver dybe huller, går på opdagelse i buskene. Når årstiderne skifter ændrer legepladsen også udseende. Vi holder årligt plantedag, hvor børnene er med til at plante forskellige planter på legepladsen, dette skaber et ejerskab og en samhørighed. Vi ser dem sammen vokse sig større, vi vander dem sammen, snakker om de forskellige planter.

Når vi er i naturen, opstår der hele tiden en undren, hvilket fører til lange samtaler om det vi oplever. Vi understøtter også med opslagsværker både i bogform og på iPad, således sikre vi korrekt information.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

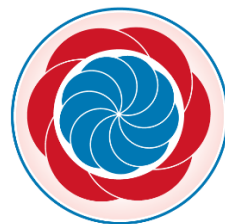
Når vi arbejder med kultur og æstetisk, ser vi at der dannes et fællesskab omkring skabelsesprocessen. Vi opmuntrer hinanden til at udfordre egne evner og troen på sig selv. Kultur er en dynamisk ting, som ændrer sig i vores samspil med andre. Vi lærer af hinanden, får ny erfaring og viden, deraf er vi aktive medspillere i hinandens kulturelle processer. Herigennem føler, sanser og erkender vi også hinanden.

Både gennem børneinitierede aktiviteter og voksenplanlagte aktiviteter, opstår æstetiske processer, disse sker både i inde rummet, men også i uderummet. Dette handler ikke udelukkende om at lave kunst, det handler også om de hverdagsprocesser der er, som at hælde vand/mælk i egen kop, tage med selv, mestre at tage tøj på selv. Gennem fingrenes berøring med tøjet, fornemmer barnet sig selv, egen krop og egen handlekraft og her opstår en æstetisk proces.

Vi understøtter at skabe fællesskaber mellem børnene, både i de små grupper, på stuer og på tværs af stuerne og de to huse (vuggestue og børnehave). Vi følger børnene, hjælper dem på vej i legen, understøtter med ord og handlinger, hjælper dem med ideer. Hos os er lågen mellem de to huse også ofte åben, dette for at understøtte fællesskabet på tværs af aldersgrupperne, at søskende kan mødes på legepladsen, og man kan møde sine gamle venner, som nu går i børnehave.

Overordnet er det vigtigt for os at processen i aktiviteterne er fokuset, ikke at have et endegyldigt mål for hvad det skal ende ud i.

Evalueringsskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringsskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringsspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringsskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Da vi arbejder systematisk med aktionslæring og LAHOPL, hvori læreplanerne er indtænkt, er det naturligt at vi på ugentlige møder, evaluerer den seneste uge, på personalemøder evaluerer på den seneste måned, revurderer og får debatteret det som har været og det der skal være den kommende måned.

Vi dokumenterer både med skrift, billeder og video, dette giver os mulighed for at vende tilbage og se på om vi har opfyldt det ønskede resultat, hvor skal der justeres, hvad som fungerede og som fungerede mindre godt. Dette giver os hele tiden et reelt billede af vores hverdag og arbejdet med læreplanerne.

Vi skal gennem evaluering sikre børnenes trivsel, læring og udvikling, og det læringsmiljø som ligger til grund for resultaterne. Dokumentationen er en måde hvorpå vi synliggør og fastholder praksis, og dermed et essentielt redskab til evalueringen.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Dette sker i en arbejdsgruppe, hvor vi sammenholder dette års arbejde med læreplanerne, det dokumenterede fra personalemøder, hus møder og stuemøder. Her kan vi måle på hvordan der arbejdes, hvor der skal lægges større fokus etc. Vi holder os også løbende orienterede med Aula dokumentationen og beskrivelserne af arbejdet med læreplanerne.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige materialer. [Alle informationsmaterialer kan finde på EMU.](#)

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Film introducerer indholdet i og illustrerer hovedpointer fra publikationen *Den styrkede pædagogiske læreplan*.

Forskellige tematiske materialer dykker ned i viden om et tema og giver inspiration til dialog og handling. Her er bl.a. materialer om evaluerende pædagogisk praksis, som understøtter en systematisk tilgang til det at evaluere.

Der offentliggøres løbende nye temaer.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Pædagogisk læreplan

© 2019
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Socialministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC